

طرح نامه ی

نقشست های الگوی پیشرفت اسلامی

(تبیین چگونگی مدیریت تحولات اجتماعی به سمت پیشرفت اسلامی)^۱

چالش اصلی همه ی تحولات بزرگ اجتماعی - از جمله انقلابها - صیانت از جهتگیری های اصلی این انقلاب یا این تحول است. این مهمترین چالش هر تحول عظیم اجتماعی است که هدفهایی دارد و به سمت آن هدفها حرکت و دعوت میکند. این جهتگیری باید حفظ شود. اگر جهتگیری به سمت هدفها در یک انقلاب، در یک حرکت اجتماعی صیانت نشود و محفوظ نماند، آن انقلاب به ضد خود تبدیل خواهد شد؛ در جهت عکس اهداف خود عمل خواهد کرد.

امام خامنه ای - ۱۳۸۹/۳/۱۴

شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی - بهمن ۱۳۹۱

---

۱. بر اساس مفاهیم اولین نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی

فهرست مطالب:

۱. شناسائی جهت حاکم بر طرح نامه:..... ۳
۲. تبیین محورهای محتوای مورد استفاده در طرح نامه:..... ۶
۳. تشریح امکانات مورد نیاز، تقسیم کار و گردش کار طرح نامه:..... ۶
- ۳/۱. شرح امکانات مورد نیاز برای اجرای طرح نامه:..... ۶
- ۳/۲. شرح تقسیم کار برای اجرای طرح نامه:..... ۷
- ۳/۳. شرح گردش کار برای اجرای طرح نامه:..... ۷

۱. شناسائی جهت حاکم بر طرح نامه:

انقلاب عظیم اسلامی - که برای تحقق هویت اسلامی به وجود آمده است - در میانه راه دستیابی به اهداف متعالی خویش به سر می برد. بر اساس تحلیل های فلسفه ی تاریخ اسلامی^۲ - که در ادبیات انقلاب مطرح شده است - جامعه اسلامی ایران کشوری در حال اسلامی شدن و در مرحله سوم^۳ این تلاش تاریخ ساز است. در این مرحله تلاش

۲. از سال ۳۲ تا الان که نزدیک سال ۹۲ هستیم - یعنی در طول حدود شصت سال - یک مبارزه بین ملت ایران از یک طرف، و دولت مستکبر آمریکا از طرف دیگر، به راه افتاده؛ این چیز کوچکی نیست، این خیلی حادثه ی مهمی است. تا امروز کی پیروز این میدان است؟ این در خور تأمل است. وقتی ما فهمیدیم که در اینجا آن که پیروز شده است، اراده و تصمیم قاطع یک ملت همراه با ایمان و توکل به خداست، این درسی میشود برای همه ی ملتها؛ این یک اصلی میشود در همه ی تحولات تاریخی؛ فلسفه ی جدید تاریخ، مبتنی بر اصول اسلامی، با نگاه کردن به این حادثه، به بار می نشیند، تدوین میشود و مورد قبول همه قرار میگیرد؛ و این واقعیت اتفاق افتاده است؛ یعنی ملت ایران در تمام این مدت و تا امروز، پیروز این میدان عظیم است. امام خامنه ای ۱۳۹۱/۸/۱۰

۳. یک زنجیره ی منطقی وجود دارد؛ پیش ها این را گفتیم، بحث شده. حلقه ی اول، انقلاب اسلامی است، بعد تشکیل نظام اسلامی است، بعد تشکیل دولت اسلامی است، بعد تشکیل جامعه ی اسلامی است، بعد تشکیل امت اسلامی است؛ این یک زنجیره ی مستمری است که به هم مرتبط است. منظور از انقلاب اسلامی - که حلقه ی اول است - حرکت انقلابی است؛ واًلاً به یک معنا انقلاب شامل همه ی این مراحل میشود. اینجا منظور ما از انقلاب اسلامی، یعنی همان حرکت انقلابی و جنبش انقلابی که نظام مرتجع را، نظام قدیمی را، نظام وابسته و فاسد را سرنگون میکند و زمینه را برای ایجاد نظام جدید آماده میکند. حلقه ی بعد، نظام اسلامی است. منظور من در اینجا از نظام اسلامی، یعنی آن هویت کلی که تعریف مشخصی دارد، که کشور، ملت و صاحبان انقلاب - که مردم هستند - آن را انتخاب میکنند. در مورد ما، مردم ما انتخاب کردند: جمهوری اسلامی. جمهوری اسلامی یعنی نظامی که در آن، مردم سالاری از اسلام گرفته شده است و با ارزشهای اسلامی همراه است. ما از این حلقه هم عبور کردیم. منظور از دولت اسلامی این است که بر اساس آنچه که در دوره ی تعیین نظام اسلامی به وجود آمد، یک قانون اساسی درست شد؛ نهادها و بنیانهای اداره ی کشور و مدیریت کشور معین شد. این مجموعه ی نهادهای مدیریتی، دولت اسلامی است. در اینجا منظور از دولت، فقط قوه ی مجریه نیست؛ یعنی مجموع دستگاه های مدیریتی کشور که اداره ی یک کشور را برعهده دارند؛ نظامات گوناگون اداره کننده ی کشور. بخش بعد از آن، جامعه ی اسلامی است؛ که این، آن بخش بسیار مهم و اساسی است. بعد از آنکه دولت اسلامی تشکیل شد، مسئولیت و تعهد این دولت اسلامی این است که جامعه ی اسلامی را تحقق ببخشد. جامعه ی اسلامی یعنی چه؟ یعنی جامعه ای که در آن، آرمانهای اسلامی، اهداف اسلامی، آرزوهای بزرگی که اسلام برای بشر ترسیم کرده است، تحقق پیدا کند. جامعه ی عادل، برخوردار از عدالت، جامعه ی آزاد، جامعه ای که مردم در آن، در اداره ی کشور، در آینده ی خود، در پیشرفت خود دارای نقشند، دارای تأثیرند. جامعه ای دارای عزت ملی و استغنا ی ملی، جامعه ای برخوردار از رفاه و مبرای از فقر و گرسنگی، جامعه ای دارای پیشرفتهای همه جانبه - پیشرفت علمی، پیشرفت اقتصادی، پیشرفت سیاسی - و بالاخره جامعه ای بدون سکون، بدون رکود، بدون توقف و در حال پیشروی دائم؛ این آن جامعه ای است که ما دنبالش هستیم.

برای "اسلامی کردن ساختارهای اداره جامعه" موضوع اصلی فعالیت های همگان است - چرا که - بدون دستیابی به دولت اسلامی، انقلاب اسلامی وارد مراحل بعدی (مراحل جامعه اسلامی و امت اسلامی) خود نخواهد شد.

به عبارت دیگر حرکت بزرگ انقلاب اسلامی، تا کنون با عبور از دو مرحله انقلاب سیاسی سال ۱۳۵۷ و مرحله نظام اسلامی، موانعی همچون لیبرال دموکراسی^۴ - که در تعارض با هویت اسلامی است - را در عمل به سمت پیشرفت اسلامی، مدیریت نموده است ولی پرواضح است که مفاهیم مربوط به لیبرالیسم فقط بخشی از مفاهیم مدرن متعارض با هویت اسلامی است و کماکان در بخش فرهنگ و اقتصاد، مفاهیم غربی، مبنای تصمیم سازی در ساختارهای اداره جامعه است. بنابراین دستیابی به مدلی مفهومی برای مدیریت این عرصه ها و زمینه سازی اجتماعی برای تولید مفاهیم اجتماعی اسلامی و تحول در علوم انسانی موجود، موضوع راهبرد اسلامی شدن دولت و نیازی حیاتی برای تداوم انقلاب اسلامی محسوب می شود.

برای دستیابی به دولت اسلامی و چاره نمودن تصمیم سازی های مدرن، همواره دو رویکرد در میان نخبگان انقلاب اسلامی مطرح بوده است. در رویکرد اول همواره، نقد مبنائی مفاهیم مدرن و تئوریزه کردن تفصیلی اندیشه های اجتماعی اسلامی در دستور کار بوده است. مبتنی بر این رویکرد نخبگان متعددی - به صورت فردی و جمعی - هم اکنون مشغول فعالیت هستند؛ که ثمره تلاش های این جریان - با صرف نظر از دستیابی این جریان به موفقیت های محدود در فرآیند مدرن تصمیم سازی کشور - همواره با دو آسیب عمده ی عدم تفاهم گسترده با نخبگان دانشگاهی و غفلت از مدیریت تحولات ضد جهت حرکت انقلاب اسلامی مواجه بوده است.

به عبارت دیگر غفلت یا عدم توانائی این رویکرد در تفاهم گسترده با نخبگان دانشگاهی باعث شده است که نخبگان دانشگاهی توان تبدیل جهت حرکت انقلاب اسلامی، به برنامه های متناسب اجرائی را پیدا نکنند؛ که ایجاد این آسیب علاوه بر منحل نمودن تدریجی اصل حرکت انقلاب اسلامی در نظامات مدرن، به از بین رفتن بستر اجتماعی برای

البته این جامعه تحقق پیدا نکرده، ولی ما دنبال این هستیم که این جامعه تحقق پیدا کند. پس این شد هدف اصلی و مهم میانه ی ما. چرا میگوئیم میانه؟ به خاطر اینکه این جامعه وقتی تشکیل شد، مهمترین مسئولیت این جامعه این است که انسانها بتوانند در سایه سار چنین اجتماعی، چنین حکومتی، چنین فضائی، به کمال معنوی و کمال الهی برسند؛ که: «ما خلقت الجن و الانس الّا ليعبدون»؛ انسانها به عبودیت برسند. «ليعبدون» را معنا کردند به «ليعرفون». این معنایش این نیست که «عَبَدَ» به معنای «عَرَفَ» است - عبادت به معنای معرفت است - نه؛ بلکه به معنای این است که عبادت بدون معرفت معنی ندارد، امکان ندارد، عبادت نیست. بنابراین جامعه‌ای که به عبودیت خدا میرسد، یعنی به معرفت کامل خدا میرسد، تخلق به اخلاق الله پیدا میکند؛ این، آن نهایت کمال انسانی است. بنابراین هدف نهائی، آن است؛ و هدف قبل از آن، ایجاد جامعه‌ی اسلامی است، که هدف بسیار بزرگ و بسیار والاتی است. خب، وقتی یک چنین جامعه‌ای به وجود آمد، زمینه برای ایجاد امت اسلامی، یعنی گسترش این جامعه هم به وجود خواهد آمد؛ که حالا آن مقوله‌ی دیگری و بحث دیگری است. ۱۳۹۰/۷/۲۴

۴. در فضای مفهومی لیبرال دموکراسی مرجع ارزش گذاری در جامعه، در نهایت به پسند اجتماعی منحل می شود؛ که این به معنای مشروط کردن اخلاق به رأی اکثریت است.

طرح ایده نظام سازی و دولت سازی اسلامی، منجر خواهد شد. البته کسانی - که این رویکرد نظری را در فعالیت های علمی - انقلابی خود پذیرفته اند - با درک این آسیب، این اندیشه را مطرح کرده اند که برنامه ریزی برای پیروزی انقلاب اسلامی، قبل از "تولید اندیشه اسلامی در عرصه اجتماعات"، حرکتی زودرس بوده است.

در مقابل این رویکرد، رویکرد دومی معتقد است که فرآیند مدیریت تصمیم سازی های مدرن - با اتکاء به ظرفیت های موجود فرهنگ مذهب - نه تنها امری ممکن و غیر موکول به تولید گسترده اندیشه های اجتماعی اسلام است؛ بلکه بدون توجه به این روش، بستر و نیاز اجتماعی برای تولید اندیشه های تفصیلی اسلامی به وجود نمی آید.

بر اساس رویکرد "مدیریت تحولات اجتماعی به سمت پیشرفت اسلامی" برای تبدیل نمودن استراتژی "اسلامی کردن دولت" به استراتژی محوری "ساختارهای اداره کننده جامعه" مقدماتی لازم است؛ که مهمترین آنها ارائه ی تبیینی گسترده و علمی از جهت حرکت انقلاب اسلامی است. مبتنی بر فهم جهت حرکت انقلاب اسلامی زمینه ترجمه جهت به موضوعات اصلی در برنامه ریزی آماده می شود؛ که این مهم علاوه بر جلوگیری از انحلال جهت اسلامی جامعه در الزامات ارزشی نظامات مدرن، زمینه تئوریزه کردن تفصیلی علوم انسانی اسلامی را در جامعه علمی پدید می آورد. با توجه به استدلالهای مبتنی بر رویکرد دوم، نه تنها انقلاب اسلامی حرکتی زود رس نبوده است؛ بلکه با تلاش های مبتنی بر این رویکرد حرکت تاریخی انقلاب اسلامی توانسته است: با تحقق دو گام از گام های پنج گانه انقلاب اسلامی در شرایط تحقق گام سوم خود قرار بگیرد.

به هرحال با درک مفهوم مدیریت تحولات اجتماعی به سمت پیشرفت اسلامی و پذیرش اجتناب ناپذیری این رویکرد در فعالیت های علمی اجتماعی، شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی با عنایات خاص حضرت ولی عصر ارواحنا فداه موفق به تدوین نقشه اسلامی شدن ساختارهای اداره جامعه در ۲۴۳ محور بحثی شده است. "تبیین چگونگی مدیریت تحولات اجتماعی به سمت پیشرفت اسلامی" در گام سوم انقلاب، موضوع "اولین نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی" است.

در طرح نامه الگوی پیشرفت اسلامی به دنبال تبیین اجمالی مفاهیم این نقشه در تبیین این رویکرد هستیم؛ که با دستیابی به این مهم، ذهنیت نخبگان برنامه ریز کشور به صورت قاعده مند و عالمانه در مسیر برنامه ریزی بر اساس پیشرفت اسلامی قرار می گیرد.

۲. تبیین محورهای محتوای مورد استفاده در طرح نامه:

در نشست های این طرح از میان ۸۱ موضوع انتقال مطرح در "اولین نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی" محورهای مهمی همچون

- تبیین ضرورت و چگونگی ایجاد "مدل تقنین اسلامی در مجلس شورای اسلامی

- تبیین ضرورت و چگونگی پیش گیری از جرم به محوریت قوه قضائیه"

- تبیین ضرورت و چگونگی ایجاد "بانک سؤالات جمهوری اسلامی" به محوریت جریان آرمان خواه و مطالبه گر

- تبیین ضرورت و چگونگی ایجاد "تعادل در برنامه ریزی دولت جمهوری اسلامی به محوریت جهت حرکت انقلاب اسلامی"

و.... مورد بحث قرار می گیرد.

پرداختن به این محورها به جریان سریع تر و بهتر جهت حرکت انقلاب اسلامی در برنامه ریزی این ساختارها کمک می رساند. ویژگی مهم این موضوعات غیر قابل انکار بودن آنها از لحاظ اهمیت، قابل ترجمه بودن این موضوعات به مباحث الگوی اداره کشور و در نهایت مشارکت پذیر بودن این موضوعات از سوی نخبگان می باشد. این اوصاف سه گانه موجب می شود تا مقاومت ساختاری در مقابل فرآیند تبدیل جهت حرکت انقلاب اسلامی به برنامه های اجرائی در این ساختارها از مجرای این موضوعات شکسته شود.

۳. تشریح امکانات مورد نیاز، تقسیم کار و گردش کار طرح نامه:

برای اجرای این طرح نامه از راهبرد همکاری های بین بخشی استفاده می شود. برای تحقق این امر لازم است تا ضمن تشریح امکانات مورد نیاز این طرح، میان سازمانهای همکار تقسیم کاری برای اجرای این طرح تعریف شود. بعد از تعریف امکانات و تقسیم کار طرح در مرحله نوشتن گردش کار قرار می گیرد.

۳/۱. شرح امکانات مورد نیاز برای اجرای طرح نامه:

- مکان برگزاری نشست ها
- ضبط صوتی و تصویری جلسات
- تهیه بسته پیشخوان جلسات
- هزینه تکثیر جزوات، بروشورها، پوستر و وسایل نوشتاری (لوازم التحریر)
- هزینه حمل و نقل و پذیرائی اساتید و اعضای شرکت کننده در نشست و کارگاه آموزشی

- مقدمات راه اندازی سایت نشست ها
- هزینه تبلیغات در پایگاه های مجازی
- هزینه پیاده، فهرست نویسی و تولید محصول جلسات

۳/۲. شرح تقسیم کار برای اجرای طرح نامه:

در این طرح به صورت کلی انجام سه فعالیت "برگزاری نشست ها"، "اطلاع رسانی و تبلیغات" و "تدوین محصول" لازم است؛ که برای انجام آنها باید کمیته هائی زیر نظر سازمانهای همکار در این طرح تشکیل شود.

۳/۳. شرح گردش کار برای اجرای طرح نامه:

- تنظیم صورت جلسه تأمین امکانات و تقسیم کار هماهنگی میان سازمانهای همکار در اجرای طرح
- تعیین زمان برگزاری جلسات
- تهیه لیست نخبگان و ارسال دعوت نامه جلسات و بسته پیشخوان
- آغاز تبلیغ برگزاری نشست ها با توزیع پوستر، بروشور و تبلیغات مجازی
- برگزاری نشست ها
- تولید خبر و مدیریت انتشار آن در رسانه های مکتوب و مجازی
- تهیه گزارش مکتوب جلسات و ارسال آن برای نخبگان انقلاب اسلامی
- برگزاری جلسات نقد توسط نخبگان منتقد به محتوای نشست ها
- تهیه گزارش ارزیابی از برگزاری دور اول نشست ها و تصمیم گیری برای ادامه طرح